

Onderzoeksopzet ‘informatie over voortgang van het herindelingsproces’

1. Aanleiding

Op 13 oktober 2010 hebben de Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland het herindelingsadvies vastgesteld voor de vier gemeenten van Goeree-Overflakkee. In vervolg hierop hebben de vier gemeenten voorbereidingen in gang gezet voor de gemeentelijke herindeling. De Raden van de vier gemeenten hebben aan de Rekenkamercommissie aangegeven er positief tegenover te staan als de Rekenkamercommissie een onderzoek uitvoert naar de informatie die aan de Raad ter beschikking wordt gesteld over het herindelingsproces.

Wij hechten belang aan een dergelijk onderzoek, allereerst omdat bij eerdere rekenkameronderzoeken, die wij bij de gemeenten op het eiland hebben uitgevoerd, vaak gebleken is dat een tijdige en kwalitatief goede informatievoorziening aan de gemeenteraden extra aandacht verdient. Ten tweede kan uit eerder uitgevoerde gemeentelijke herindelingen worden geleerd dat het voor een succesvolle gemeentelijke herindeling belangrijk is om gemeenteraden actief in het proces te betrekken, maar dat dit in de praktijk niet eenvoudig blijkt. Wij zien een rekenkameronderzoek naar de informatievoorziening aan de raad dan ook als een extra borging van de, door alle betrokken partijen gewenste, kwaliteit van het herindelingsproces.

2. Doel en onderzoeksvragen

2.1. Doelstelling en centrale vraagstelling

Doelstelling

Het ondersteunen van de Raden in hun controlerende taak, expliciet ten aanzien van het aanstaande herindelingsproces, door middel van het beoordelen van kaderstellende documenten en voortgangsrapportages op leesbaarheid, informatiewaarde en volgtijdelijkheid ten opzichte van het Plan van Aanpak van de herindeling.

Centrale vraagstelling

In hoeverre voldoen de kaderstellende documenten en de voortgangsrapportages welke aan de Raden worden voorgelegd in het kader van de herindeling van de gemeenten aan daaraan te stellen eisen van leesbaarheid, informatiewaarde en volgtijdelijkheid ten opzichte van het Plan van Aanpak?

2.2. Onderzoeksvragen

De begrippen leesbaarheid, informatiewaarde en volgtijdelijkheid zijn ten behoeve van dit onderzoek nader uitgewerkt in vier onderzoeksvragen. Deze vragen zijn:

1. Worden (beleids)keuzes in de kaderstellende documenten expliciet tot uitdrukking gebracht?

2. Is er in de kaderstellende documenten en voortgangsrapportages sprake van interne en externe consistentie?
3. Zijn de kaderstellende documenten en voortgangsrapportages volgtijdelijk en tijdig opgemaakt in relatie tot het Plan van Aanpak van de herindeling?
4. Is de informatie welke is opgenomen in de kaderstellende documenten en voortgangsrapportages volledig? Met andere woorden, ontbreekt er geen relevante informatie?

3. Onderzoeksaanpak

3.1. Object van onderzoek

Op basis van het Plan van Aanpak met datum 23 december 2011 heeft de Rekenkamercommissie de volgende kaderstellende documenten geselecteerd welke in het onderzoek betrokken zullen worden:

- Strategisch Visiedocument
- Besturingsfilosofie en hoofdstructuur
- Dienstverleningsconcept
- Begroting frictiekosten
- Concept meerjarenbegroting 2013 e.v.
- Communicatieplan (intern en extern)

De Rekenkamercommissie heeft met de projectgroep gesproken over het beschikbaar stellen van de kaderstellende documenten in een vroegtijdig stadium, zodanig dat wij ons een oordeel hierover kunnen vormen. In het huidige Plan van Aanpak kan de rol van de Klankbordgroep in het berichtenverkeer tussen stuurgroep en de Raden nog op meerdere manieren worden ingevuld. Dat is voor ons van belang voor de vraag hoe en op welk moment wij de raden informeren over onze bevindingen. Wij zullen wij u hierover later informeren.

De Rekenkamercommissie is tevens voornemens om de voortgangsrapportages van de projectgroep te beoordelen. Volgens het Plan van Aanpak komt de Klankbordgroep een rol toe in het bewaken van de voortgang. Echter op basis van het huidige Plan van Aanpak is het de Rekenkamercommissie nog niet duidelijk welke procedure de projectgroep voorstaat bij het beschikbaar stellen van de voortgangsrapportages aan de Klankbordgroep en/of Raden en wat de relatie is met de rol van de stuurgroep in deze. Duidelijkheid hierover is voor de Rekenkamercommissie van belang om te kunnen bepalen op welke wijze en op welk moment wij de Raden op dit punt kunnen ondersteunen. Zodra ook hier meer duidelijkheid over bestaat, zullen wij u hierover informeren.

3.2. Afbakening

Het Plan van Aanpak welke door de Raden wordt vastgesteld, zal het uitgangspunt zijn voor het onderzoek. Het plan zelf is geen object van onderzoek.

In het Plan van Aanpak is melding gemaakt van het kaderstellende document 'Sociaal Statuut'. Dit document zal de Rekenkamercommissie niet in het onderzoek betrekken aangezien dit document onder de aandacht is van het Bijzonder Georganiseerd Overleg en de Bijzondere Ondernemingsraad.

Bij het Plan van Aanpak is aan de Raden het 'Communicatiekader Herindeling' te beschikking gesteld. De Rekenkamercommissie heeft het Communicatiekader niet in het onderzoek

betrokken. Het betreft een kader op hoofdlijnen, waarin nog geen beleidkeuzes aan de Raden worden voorgelegd. In het Communicatiekader is vermeld dat de werkgroep een intern en extern communicatieplan op zal stellen. Deze plannen zullen door ons getoetst worden aan de uitgangspunten van het Plan van Aanpak, te weten explicitering van de interne en externe communicatie naar wanneer, met wie, waarover, op welke manier en met welke middelen de communicatie plaatsvindt.

3.3. Beoordelingskader

De Rekenkamercommissie zal de kaderstellende documenten beoordelen aan de hand van de onderzoeksvragen. De bevindingen zullen door middel van een notitie ter beschikking gesteld worden. De bevindingen zullen voornamelijk beschrijvend zijn en niet kwalificerend. De bevindingen worden voorafgaand aan het openbaar maken, voorgelegd aan de projectgroep.

4. Organisatie, planning van het onderzoek

4.1. Organisatie

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door de heer A.L. Koole, de heer R. Teijl en mevrouw C.J. Vree. Waar nodig zal de Rekenkamercommissie zich hierbij laten ondersteunen door specifieke deskundigen op het gebied van herindelingstrajecten, juridische zaken, financiën en rapportages over maatschappelijke aangelegenheden.

4.2. Planning

Het onderzoek zal plaats vinden gedurende het herindelingsproces, derhalve vanaf heden tot en met de herindelingsdatum. De rapportage zullen gedurende het herindelingsproces aan de Raden ter beschikking worden gesteld.

Het onderzoeksproces inclusief rapportage voor de kaderstellende documenten is begroot op 250 uur. Dit staat gelijk aan een budget van circa € 17.000. Voor de beoordeling van de voortgangsrapportages heeft de Rekenkamercommissie nog geen inschatting gemaakt.